

BOSNA I HERCEGOVINA
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 165873 24 P
Brčko, 04.03.2025. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudija Admir Salihović, u pravnoj stvari tužitelja S. H., sina H., iz B., zastupanog po punomoćniku Ameru Ramić, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupanog po Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naknade materijalne štete, v.sp. 15.515,00 KM, nakon održane usmene i javne glavne rasprave, dana 04.03.2025. godine, u prisustvu tužitelja, punomoćnika tužitelja i zakonskog zastupnika tuženog, donio je slijedeću

P R E S U D U

I Obavezuje se tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine da tužitelju S. H. iz B., na ime naknade materijalne štete - izgubljene zarade, isplati ukupan iznos od 15.515,02 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, i to za svaki pojedinačni mjesečni iznos od po 816,85 KM, a za period počev od oktobra mjeseca 2017. godine do aprila mjeseca 2019. godine, i to počev od petog u narednom mjesecu za prethodni mjesec pa do isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti ove presude.

II Obavezuje se tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine da tužitelju S. H. iz B., naknadi troškove postupka u iznosu od 3.177,20 KM, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti ove presude.

Obrazloženje

Tužitelj je dana 02.09.2024. godine, putem punomoćnika podnio ovom sudu tužbu, a radi naknade štete.

U tužbi je navedeno da je tužitelj zajedno sa određenim brojem drugih neposrednih izvršilaca, u periodu od septembra mjeseca 2016. godine do oktobra mjeseca 2017. godine, obavljao poslove integralne zaštite i čuvanja lovniha resursa na području pojedinih katastarskih općina u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (poslovi lovočuvara)

i to po ugovorima o obavljanju privremenih i povremenih poslova. Navedeno je i to da je protiv tužitelja neosnovano pokrenuta istraga, a potom neosnovano vođen i krivični postupak zbog navodnog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, te je zbog navedenog postupka, tužitelj izgubio mogućnost obavljanja navedenih poslova koje bi zajedno sa ostalim licima, koja su bila angažovana na istim poslovima, obavljao najmanje do aprila mjeseca 2019. godine. Tužitelj je naveo i to da postoje indicije da se radi o periodu do januara 2020. godine, te će stoga u toku postupka, eventualno doći do povećanja tužbenog zahtjeva u slučaju da se navedena indicija potvrdi kao tačna. U tužbi je navedeno i to da premda bi se tužitelj zasigurno javio i na javni konkurs za poslove lovočuvara (prvo na određeno, a potom i na neodređeno vrijeme) i shodno tome imao ogromne izgleda da bude primljen po predmetnom konkursu, tužitelj neće potraživati izgubljenju zaradu za taj period, već isključivo za period kada bi istu zasigurno ostvarivao po ugovorima o obavljanju privremenih i povremenih poslova koji su u kontinuitetu sklapani sa istim licima sve do zasnivanja radnih odnosa lovočuvara po javnom konkursu. Dakle, zbog neosnovanog vođenja navedenog krivičnog postupka, tužitelj je propustio ostvarivati zarade od po 816,58 KM mjesečno što za navedenih 19 mjeseci iznosi 15.515,02 KM. Zbog navedene štetne radnje organa tuženog, tužitelj je izgubio zaradu u gore navedenom iznosu, a između navedene radnje i posljedice u vidu materijalne štete neosporno postoji uzročna veza. Radi postizanja sporazuma o postojanju štete, te vrsti i visini naknade štete, tužitelj se dana 03.07.2024. godine, obratio Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH koja je njegov zahtjev odbila. Imajući u vidu naprijed navedeno, predloženo je da sud usvoji tužbeni zahtjev tužitelja. Traženi su troškovi postupka.

U odgovoru na tužbu zakonski zastupnik tuženog je osporio kako osnov tako i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, onim navodima kojim ukazuje da je odredbom člana 46a Zakona o državnoj službi u organima javne uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, normirano da se u organima javne uprave, uz saglasnost Vlade, mogu angažovati lica radi obavljanja posebnih poslova (prije privremenih i povremenih poslova), da su posebni poslovi iz stava 1. ovog člana poslovi koji se obavljaju radi ispunjavanja obaveza iz nadležnosti organa javne uprave za koje nisu predviđena radna mjesta, te da angažovanje lica iz stava 1. ovog člana traje dok postoji potreba za obavljanjem tih poslova, ali ne duže od jedne godine. Dakle po osnovu navedene odredbe Zakona, organi javne uprave imaju valjan pravni osnov za zaključenje ugovora o obavljanju posebnih poslova iz nadležnosti organa javne uprave za koje nisu predviđena radna mjesta, sve dok postoji potreba za obavljanjem tih poslova. Pri tome, tuženi prilikom zaključenja ugovora o posebnim poslovima, prethodno nikome ne čini pisanu ponudu za zaključenje tih ugovora, nego ugovore o posebnim poslovima zaključuje prema članu 46a Zakona o državnoj službi u organima javne uprave Brčko distrikta BiH, uz saglasnost Vlade. Stoga, predmetni ugovori o privremenim i povremenim poslovima koji su zaključivani sa tužiteljem, zaključivani su van konkursne procedure, bez prijave na konkurs tužitelja i bez provedenog postupka izbora kandidata, što je dopušteno po osnovu odredbe člana 46a Zakona o državnoj službi u organima javne uprave Brčko

distrikta Bosne i Hercegovine, pa stoga nije postojala bilo kakva izvjesnost da bi predmetni ugovori i dalje bili zaključivani sa tužiteljem, budući da se takvi ugovori zaključuju sve dok postoji potreba za obavljanjem tih poslova. Predloženo je da sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja. Traženi su troškovi postupka.

Na glavnoj raspravi i tokom postupka provedeni su dokazi uvidom i čitanjem podataka iz materijalne dokumentacije i to: ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, broj predmeta 02-000125/16, broj akta 09-0010PA-006/16 od 13.09.2016. godine, aneks ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, broj predmeta 02-000125/16, broj akta 09-001PA-009/16 od 21.09.2016. godine, ovlaštenje, broj 02-000125/16, broj akta 01.1-0100DA-047/16 od 06.10.2016. godine, ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, broj predmeta 02- 000125/16, broj akta 09-0010PA-048/16 od 18.10.2016. godine, aneks ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, broj predmeta 02-000125/16, broj akta 09-001PA-052/16 od 11.11.2016. godine, ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, broj predmeta 02-000125/16, broj akta 01.1-1141SM-084/16 od 30.12.2016. godine, ovlaštenje, broj 02- 000125/16, broj akta 01.1-1141SM-081/16 od 30.12.2016. godine, naredba za pretresanje, broj 96 0 K 106590 17 Kpp od 10.10.2017. godine, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta od 17.10.2017. godine, presuda Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 20 K od 17.10.2022. godine, presuda Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 23 Kž od 26.04.2023. godine, informacija, broj 48- 000937/23, broj akta 01.1-0014AN-006/24 od 12.02.2024. godine, zahtjev od 03.07.2024. godine, odluka Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH, broj SuPK-00-1398/24-1 od 16.08.2024. godine, nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Kenana Ibrahimović od 24.02.2025. godine, zatim je proveden dokaz vještačenjem po vještaku ekonomske struke Kenanu Ibrahimović, te saslušanje tužitelja u svojstvu parnične stranke, kao i svjedoka A. P., pa je sud nakon brižljive i savjesne ocjene dokaza, kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti u smislu odredbi člana 8 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio iz sljedećih razloga:

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari predstavlja zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete izražene u vidu izgubljene dobiti u iznosu od 15.515,02 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Tuženi se ovako postavljenom tužbenom zahtjevu suprostavio, prije svega, tvrdnjom da iz dostavljene materijalne dokumentacije, odnosno predloženih dokaza, ne proizilazi osnovanost ovako postavljenog tužbenog zahtjeva, budući da tužitelj nije dokazao izvjesnost nastupanja štete, visinu, niti pak uzročno posljedičnu vezu između postupanja organa tuženog i nastale štete kod tužitelja, dok je na ročištu za glavnu raspravu istakao i prigovor zastare predmetnog potraživanja.

Među parničnim strankama u ovom postupku je sporan kako osnov tako i visina postavljenog tužbenog zahtjeva.

Prije svega, prema odredbi člana 155. Zakona o obligacionim odnosima, šteta je umanjeње nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), kao i nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta). Da bi po odredbama člana 154., 155. i 158. Zakona o obligacionim odnosima, postojala odgovornost nekog lica za naknadu štete, potrebno je da su ispunjene sljedeće zakonske pretpostavke: da šteta postoji, da je prouzrokovana protivpravnom radnjom ili propuštanjem, da se radnja ili propuštanje mogu pripisati u krivicu štetniku i da postoji uzročna veza između radnji, odnosno propuštanja i nastale štete. Odredbom člana 155. Zakona o obligacionim odnosima, pored stvarne štete (damnum emergens), priznaje se i buduća normalna šteta koja se sastoji u izmakloj budućoj koristi (lucrum cessans). Lucrum cessans je korist koju bi povjerilac stekao da nije bilo dužnikove štetne radnje. Utvrđivanje izmakle dobiti polazi od konstrukcije idealnih koristi koje bi povjerilac stekao da su se događaji normalno odvijali, na osnovu osnovanih i razumnih očekivanja. U članu 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima je predviđeno da se pri ocjeni visine izmakle koristi uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem. Dobit mora biti izvjesna, što znači da u datim okolnostima mora biti sigurno da će stranka zaista steći dobit, te da postoji namjera sticanja.

Iz provedenih dokaza tokom postupka koji je prethodio donošenju ove presude, ovaj sud je utvrdio da je tužitelj u periodu od septembra mjeseca 2016-te godine do oktobra mjeseca 2017-te godine, obavljao poslove integralne zaštite i čuvanja lovniх resursa na području pojediniх katastarskih općina u Brčko distriktu BiH i to po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova. Da je tužitelj obavljao navedene poslove u navedenom periodu, ovaj sud je utvrdio iz dostavljenih ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova za period počev od septembra mjeseca 2016-te godine, pa do oktobra mjeseca 2017-te godine. Navedenu činjenicu sud je utvrdio i iz iskaza tužitelja, te svjedoka A. P. Navedenim ugovorom je, između ostalog, ugovoreno da će tužitelj kao izvršilac posla, obavljati poslove integralne zaštite i čuvanja lovniх resursa na području katastarskih općina P., B.1, O., D., B.2 i B.3, te da je u tom smislu ovlašten i dužan: a) vršiti nadzor i zaštitu cjelokupne divlje faune na području navedenih katastarskih općina, b) biti stalno i potpuno upoznat sa stanjem lovniх resursa, c) poznavati granice i cjelokupnu površinu teritorija koja mu je povjerena na čuvanje, d) spriječiti svaku pojavu nedozvoljenog lova, e) utvrditi identitet osoba zatečenih u lovu, f) vršiti pregled vozila i drugih sredstava za prevoz i prenošenje stvari radi pronalaženja predmeta kojim je izvršen prekršaj ili kazneno djelo koje se odnosi na lov ili za koje postoji osnovana sumnja da prevozi ulovljenu divljač, njene dijelove ili trofeje divljači, g) u slučaju uočene bilo kakve nezakonite radnje odmah, bez odlaganja, obavijestiti šumarskog inspektora i policiju Brčko distrikta BiH, h) o uočenim nezakonitim radnjama na terenu, načiniti službenu zabilješku i dostaviti je na dalje postupanje šumarskom inspektoratu, a na znanje šefu Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Vlade Brčko distrikta BiH, i) svakodnevno voditi dnevnik rada. Navedenim ugovorima,

tuženi se obavezao da tužitelju na ime naknade za izvršeni posao, mjesečno isplati bruto iznos od 816,58 KM, umanjen za iznos zakonskih obaveza po osnovu ovog ugovora. Da je protiv tužitelja pokrenuta istraga, a potom i vođen, te pravosnažno okončan krivični postupak, proizilazi iz naredbe za pretresanje, broj 96 0 K 106590 17 Kpp od 10.10.2017. godine, potvrde o privremenom oduzimanju predmeta od 17.10.2017. godine, presude Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 20 K od 17.10.2022. godine, te presude Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 23 Kž od 26.04.2023. godine. Iz presude Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 17 K od 17.10.2022. godine, a koja je potvrđena presudom Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 23 Kž od 26.04.2023. godine, ovaj sud je utvrdio da je tužitelj oslobođen od optužbe da je za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, počinio krivično djelo -ratni zločin protiv civilnog stanovništva- iz člana 142. Krivičnog zakona SFRJ. Nadalje, iz iskaza tužitelja, a koja činjenica proizilazi i iz provedene materijalne dokumentacije, ovaj sud je utvrdio da je od tužitelja privremeno oduzeto, između ostalog, i lovačko oružje. Iz iskaza saslušanog svjedoka A. P., te tužitelja saslušanog u svojstvu parnične stranke, ovaj sud je utvrdio da je jedan od uslova za potpisivanje ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova bilo uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka, te posjedovanje oružnog lista i lovačkog oružja kao sredstva koje je služilo za obavljanje predmetnih poslova. Iz iskaza pomenutog svjedoka i tužitelja, ovaj sud je utvrdio da su počev od septembra ili oktobra mjeseca 2016-te godine, sa 9 lica od strane organa tuženog, zaključivani ugovori o obavljanju privremenih i povremenih poslova, a za poslove integralne zaštite i čuvanja lovni resursa na području Brčko distrikta BiH. Sud je nadalje utvrdio i da se sastav zaposlenih nije mijenjao sve do aprila 2019-te godine, osim kod tužitelja kome je zbog pokretanja krivičnog postupka, privremeno oduzeto oružje, a što je u konačnici imalo rezultat i nemogućnost daljnjeg zaključivanja ugovora o obavljanju navedenih poslova sa tužiteljem. Iz iskaza svjedoka A. P., ovaj sud je utvrdio i da se plata navedenim licima nije mijenjala ni u utuženom periodu, da je tužitelj bio zaposlenik za primjer, jer je sve radne zadatke obavljao blagovremeno i gotovo uvijek prije svih ostalih.

Iskaz tužitelja, te svjedoka, sud je prihvatio, jer su objektivno i uvjerljivo svjedočili o činjenicama o kojima su imali neposredna saznanja. Iskazi navedenih lica, nisu dovedena u sumnju, niti ostalim provedenim dokazima, prije svega, materijalnom dokumentacijom koja se nalazi u spisu predmeta.

Kako je to naprijed navedeno, prema odredbi člana 189. Zakona o obligacionim odnosima, za priznanje prava na naknadu izmakle koristi ili izgubljene zarade, uzima se u obzir samo dobit (zarada) za koju postoje dokazi da se mogla osnovano očekivati u redovnom toku stvari, a koja je spriječena štetnikovom radnjom. A, pod redovnim tokom stvari kod utvrđivanja prava i visine naknade tog vida materijalne štete, podrazumjevaju se okolnosti u kojima je oštećenik, odnosno tužitelj živio i radio. Dakle, izmakla korist (izgubljena dobit) mora se vezati za djelatnost koju u redovnom toku stvari povjerilac

(tužitelj) obavlja, odnosno za onu vrstu i obim poslovanja koje se po redovnom toku stvari moglo očekivati.

Dakle, tužitelj je u postupku koji je prethodio donošenju ove presude, dokazao da je, prije nego što je protiv njega pokrenut krivični postupak, a što je, između ostalog, za posljedicu imalo privremeno oduzimanje oružja u smislu odredbi Zakona o oružju i municiji Brčko distrikta BiH, obavljao poslove lovočuvara, odnosno poslove integralne zaštite i čuvanja lovnih resursa na području Brčko distrikta BiH, a po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova. Predmetni ugovori su zaključivani po automatizmu na određeno vrijeme i sa istim licima koja su osim tužitelja, svoj posao obavljala u kontinuitetu počev od septembra mjeseca 2016-te godine pa do aprila 2019-te godine. Dakle, u navedenom vremenskom periodu kako to proizilazi iz provedenih dokaza, ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, obavljala su osim tužitelja, ista lica sa kojima je organ tuženog, po automatizmu zaključivao ugovore o privremenim i povremenim poslovima. Sama činjenica da se nije mijenjao sastav lica izuzev tužitelja, ukazuje na visok stepen vjerovatnoće da bi i sam tužitelj bio angažovan na obavljanju navedenih poslova do aprila mjeseca 2019-te godine, kada je raspisan konkurs za prijem lovočuvara na neodređeno vrijeme. Dakle, zbog oduzimanja lovačkog oružja, tužitelj nesumnjivo nije mogao ostvariti korist od sopstvenog rada obavljajući poslove lovočuvara, jer je upravo posjedovanje lovačkog oružja, bio uslov za zaključenje predmetnih ugovora, pa je po ocjeni ovog suda, neupitna uzorčno posljedična veza između radnje organa tuženog i nemogućnosti tužitelja da od svog rada ostvari korist po redovnom toku stvari, zbog čega su se po ocjeni ovog suda, ostvarili uslovi propisani odredbom člana 155. stav 1. i 189. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, za naknadu štete iz osnova izgubljene dobiti.

Raspravljajući visinu izmakle dobiti, ovaj sud je primjenom odredbe člana 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima, cijenio radni angažman tužitelja na povremenim i privremenim poslovima u periodu od septembra mjeseca 2016-te godine pa do oktobra mjeseca 2017-te godine, pa kod zaključka da je tužitelj dokazao sa visokim stepenom vjerovatnoće da bi, da nije došlo do pokretanja krivičnog postupka, a koji je za rezultat imao i privremeno oduzimanje lovačkog oružja, a samim tim gubitak mogućnosti da tužitelj od strane organa tuženog, bude radno angažovan po ovom osnovu sve do 2019-te godine, stoga je ovaj sud visinu izgubljene dobiti utvrdio vještačenjem po vještaku ekonomsko finansijske struke Kenanu Ibrahimović, koji je u svom nalazu i mišljenju utvrdio da tužitelju za sporni period po osnovu naknade plate pripada bruto iznos od 15.515,02 KM, a od kojeg iznosa će biti umanjen iznos na ime poreza na dohodak i to u iznosu od 1.241,20 KM.

Sud je u cjelosti prihvatio nalaz i mišljenje ovog vještaka kao stručan i objektivan, budući da je u skladu sa ostalim provedenim dokazima.

Sud je prihvatio materijalnu dokumentaciju koja je kao dokaz izvedena na glavnoj raspravi, kao autentičnu i vjerodostojnu, obzirom da autentičnost i vjerodostojnost te dokumentacije ničim nije dovedena u pitanje u toku provedenog postupka. S druge strane, sud navedenu materijalnu dokumentaciju nije posebno obrazlagao u svojoj odluci, imajući u vidu da je vještak upravo cijeneći materijalnu dokumentaciju, izradio svoj nalaz.

Naposljetku, po ocjeni ovog suda, neosnovan je i istaknuti prigovor zastare predmetnog potraživanja, a koji je zakonski zastupnik tuženog istakao tokom postupka. Naime, presuda Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, broj 96 0 K 106590 20 K od 17.10.2022. godine, kojom je tužitelj oslobođen od optužbe da je radnjama opisanim u izreci te presude, počinio krivično djelo -Ratni zločin protiv civilnog stanovništva- iz člana 142. Krivičnog zakona bivše SFRJ, je postala pravosnažna dana 26.04.2023. godine, te stoga, cijeneći da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena dana 02.09.2024. godine, stoga je po ocjeni ovog suda, tužba tužitelja podnesena unutar trogodišnjeg roka zastare propisanog odredbom člana 376. Zakona o obligacionim odnosima.

Radi svega navedenog, ovaj sud je primjenom odredbe člana 155. i 189. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, i odlučio kao u izreci ove presude.

Odluka suda u troškovima postupka zasniva se na odredbi člana 120. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te je sud troškove postupka tužitelju dosudio u skladu sa odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/04) u ukupnom iznosu od 3.177,20 KM, a koji troškovi se odnose na trošak za sastav tužbe u iznosu od 842,40 KM, zatim trošak za pristup punomoćnika tužitelja na održana ročišta od 15.01.2025. godine i 04.03.2025. godine u iznosu od po 842,40 KM, kao i iznos od po 200,00 KM na ime pripadajućih taksi na tužbu i presudu. Sud je tužitelju dosudio i iznos od 250,00 KM na ime troškova vještačenja.

Sudija
Admir Salihović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u roku od 30 dana, računajući od dana dostavljanja, a putem ovog suda.

